

Miksi meidän täytyy suojella metsäpuiden geenivaroja ja miten voimme tehdä sen?

Metsillä on keskeinen rooli maisemassa, ihmisten hyvinvoinnin kannalta välttämättömien ekosysteemipalvelujen tarjoajana ja luonnon monimuotoisuuden tukijana. Metsäekosysteemien pysyvyys riippuu ensisijaisesti olemassa olevien puupopulaatioiden kyvystä sopeutua paikallisesti. Avaintekijä sopeutumisessa on puulajien korkea geneettinen monimuotoisuus. Siksi Euroopan metsien biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen edellyttää samanaikaista ekosysteemin, lajien ja geneettisen monimuotoisuuden säilyttämistä.

Kallisarvoinen resurssi

Metsäpuiden geenivarat ovat perinnöllistä monimuotoisuutta, joka tukee metsien ja puiden kehitystä ja sopeutumiskykyä. Monimuotoisuus mahdollistaa lajien leviämisen uusille alueille, kun ilmasto muuttuu, sekä turvaa sopivan viljelyaineiston saatavuutta.

Metsänhoidon rooli

Metsänhoitokäytännöt voivat merkittävästi vaikuttaa metsien geneettiseen koostumukseen ja rakenteeseen, mikä puolestaan vaikuttaa populaatioiden ja lajien evoluutioon. Valitettavasti jotkut metsäpuiden geenivarat ovat vaarassa, koska ne häviävät vähitellen metsien vähenemisen ja pirstoutumisen, puuttuvan tai riittämättömän metsänhoidon ja

ilmastonmuutoksen myötä. Euroopan maat koordinoivat ponnistelujaan suojellakseen näitä korvaamattomia luonnonvaroja ennakoivasti eurooppalaisen metsäpuiden geenivaraohjelman (EUFORGEN)¹ avulla.

Geenivaroja suojellaan geenireservimetsissä

EUFORGEN koordinoi geneettisten suojeluyksiköiden (GCU) verkoston perustamista Euroopassa. Nämä geenireservimetsät pyrkivät säilyttämään geneettistä monimuotoisuutta, joka on tarpeen yksittäisten metsäpuulajien evoluutiopotentiaalin varmistamiseksi. Näin tuetaan myös biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä, ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista sekä kestävää metsänhoitoa, joka mahdollistaa vihreän kiertotalouden.

Tiedot geneettisen suojelun yksiköistä saatavilla EUFGIS-järjestelmässä

Tiedot metsäpuiden geenivarojen suojeluyksiköistä on tallennettu eurooppalaiseen tietojärjestelmään (EUGIS)², jota päivitetään H2020 FORGENIUS -projektissa. EUGIS-palveluun tallennetut suojeluyksiköt karakterisoidaan kaukokartoituksen ja olemassa olevien ilmastotietosarjojen sekä muun informaation, kuten geneettisten ja fenotyypisten indikaattoreiden, avulla. EUGISin sisältämä arvokas tieto metsäpuulajeista on helposti saatavilla suojeluyksiköiden hoitajille ja kaikille metsäammattilaisille.

Geenireservimetsän hoitajan keskeinen rooli

Geenivarojen suojeluyksiköiden perustaminen ja ylläpitäminen koko lajin levinneisyysalueella on elintärkeää, jos haluamme suojella tehokkaasti eurooppalaisten puulajien geneettistä monimuotoisuutta. Näiden yksiköiden on noudatettava sovittuja vähimmäisvaatimuksia³, niissä on vierailtava säännöllisesti, niitä on hoidettava ja seurattava, ja näiden yksiköiden tietoja on ylläpidettävä. Niillä metsänhoidon suunnittelijoilla ja toteuttajilla, joilla on vastuu geenireservimetsästä, on keskeinen rooli metsägeenivarojen säilyttämisessä sekä tulevaisuuden metsien monimuotoisuuden ja menestymisen turvaamisessa.

1 euforgen.org

2 portal.eufgis.org

3 http://portal.eufgis.org/fileadmin/templates/eufgis.org/documents/EUGIS_Minimum_requirements.pdf

